

دانشنامه فلسفه استنفورد (۱۰)

روشنگری

ویلیام بریستو

ترجمه مرتضی عابدینی فرد

Bristow, William F

سرشناسه: بریستو ویلیام اف

عنوان و نام پدیدآور: روشنگری ویلیام اف بریستو: ترجمه مرتضی عابدینی فرد.

مشخصات نشر: تهران: ققنوس.

مشخصات ظاهری: ۱۰۷ ص.

فروست: دانشنامه فلسفه استنفورد؛ ۱۰، دبیر موضوعه مسعود علیا.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۸-۱۲۷-۷

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: کتاب حاضر ترجمه مقاله‌ای با عنوان «Entailment» است.

«Stanford encyclopedia of philosophy» است.

یادداشت: واژه‌نامه.

یادداشت: کتاب‌نامه.

یادداشت: نمایه.

موضوع: روشنگری

موضوع: فلسفه — فلسفه

موضوع: فلسفه جدید

شناسه افزوده: عابدینی فرد، مرتضی، ۱۳۶۰، مترجم

شناسه افزوده: علیا، مسعود، ۱۳۵۴ -

رده‌بندی کنگره: ۹۱۳۹۳ ر ۲۴ ب ۲/۸۰۲

رده‌بندی دیویی: ۱۹۰/۹۰۳۳

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۵۵۷۷۰۴

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Enlightenment

The Stanford Encyclopedia of Philosophy

William Bristow, 2010

این مجموعه با کسب اجازه از گردانندگان دانشنامه
فلسفه استنفورد (SEP) منتشر می‌شود.

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۱۱، تلفن ۴۰ ۸۶ ۴۰ ۶۶

دانشگاه استنفورد (۱۰)

دبیر مجموعه: مسعود علیا

روشگری

ویلیام بریستو

ترجمه مرتضی عابدینی

چاپ اول

۱۶۵۰ نسخه

پاییز ۱۳۹۳

چاپ پڑمان

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۷ - ۱۲۷ - ۲۷۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 600 - 278 - 127 - 7

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

۶۰۰۰ تومان

فهرست

۷	گفتار دبیر مجموعه
۱۱	درآمد
	مقیاس: علم، معرفت‌شناسی و متافیزیک در
۱۷	روشنگری
۲	خیر: نظریه سیاسی، نظریه اخلاق و دین در
۴۵	روشنگری
۸۳	۳. زیبایی: زیبایی‌شناسی و روشنگری
۹۵	کتابنامه
۱۰۱	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۱۰۳	نمایه

پیشگفتار دبیر مجموعه

سیاری از کسانی که در ایران به نحوی از انحا کار فلسفی می‌کنند و با این مجازات اینترنت نیز بیگانه نیستند نام دانشنامه فلسفه استنفورد^۱ را شنیده‌اند و به‌یاد می‌آورند. این مجموعه کم‌نظیر بهره نیز برده باشند. این دانشنامه به‌صورت آنلاین در دسترس است که اجرای آن در سال ۱۹۹۵ در دانشگاه استنفورد آغاز شد و همچنان ادامه دارد. به لطف کمک‌هایی که گردانندگان این مجموعه از آن برخوردار شده‌اند، متن کامل تمامی مقالات این دانشنامه در اینترنت به رایگان به کاربران در دسترس خوانندگان علاقه‌مند قرار گرفته است.

نگاهی به ساختار و مندرجات مقاله‌ها و مسیر کارنامه نویسندگان آن‌ها، که عموماً در حیطه کار خویش صاحب‌اصولیات درخور اعتنا هستند، گواهی می‌دهد که با مجموعه‌ای خواندنی مواجه می‌شویم. به‌جای آنکه غالباً مدخل‌های مناسبی برای ورود به گسترده‌های موضوع تأمل فلسفی به دست می‌دهد، به این اعتبار، می‌توان به جرئت گفت کسی که می‌خواهد اولین بار با مسئله یا مبحثی در فلسفه آشنا شود، یکی از گزینه‌های راهگشایی که پیش رو دارد این است که ابتدا به سراغ مدخل به مدخل‌های مربوط به آن در این دانشنامه برود.

دانشنامه فلسفه استنفورد (به سرپرستی دکتر ادوارد ن. زالتا^۲)

1. *Stanford Encyclopedia of Philosophy* (SEP)

2. Edward N. Zalta

افزون بر این که پیوندی فراگیر میان فضای دانشگاهی و عرصه عمومی برقرار کرده. ویژگی‌های درخور توجه دیگری هم دارد. حجم بسیاری از مقاله‌های این دانشنامه چشمگیر است. ظاهراً دست نویسندگان در شرح و بسط کثیری از موضوعات و مباحث باز بوده است. دیگر این که در کنار مدخل‌های نام‌آشنا گاه به موضوعات و مسائل کم و بیش بدیعی پرداخته شده است که شاید در نظر اول ورودشان به دانشنامه‌ای فلسفی غریب بنماید و در عین حال خواننده را به بازاندیشی دربارهٔ دامنهٔ تفکر فلسفی و نسبت آن با زیست‌جهان خویش فراخواند. کتابنامه‌های مندرج در پایان به‌ها نیز، که معمولاً به دقت تدوین شده‌اند، یکی از محسنات این دانشنامه است. به‌ویژه به کار دانشجویان و محققانی می‌آید که می‌خواهند در زمینه‌ای خاص پژوهش کنند، این را هم نباید از نظر دور داشت که خاصیت این دانشنامه به هیچ روی موجب نشده است که متفکران و مباحث فلسفهٔ فارسی نبوده گرفته شوند.

انتشار تدریجی این دانشنامه در زبان فارسی و فراهم کردن امکان مواجههٔ شمار هرچه بیشتر از خوانندگان علاقه‌مند با آن، چه بسا استمرار همان غایتی باشد که در نظر بانیان این طرح بوده است. بر این اساس، در گام نخست انتخابی اولیه از میان چند صد مدخلی که در دانشنامه آمده است صورت گرفته و که ترجمهٔ آن‌ها به سعی مترجمانی که با این طرح همکاری دارند به تدریج پیش می‌رود. تكملة كل دانشنامه البته غایتی بلندپروازانه است. به‌ویژه با توجه به اینکه هنوز همهٔ مقاله‌های آن به نگارش درنیامده‌اند. با این حال، تلاش برای این است که در صورت فراهم بودن شرایط، انتشار این مجموعه استمرار پیدا کند و سرنوشت مجموعه‌هایی دچار نیاید که آغازی چشمگیر داشته و ولی دولتشان چندان پاینده نبوده است.

روال غالب این است که هر کدام از مدخل‌ها در یک مجلد منتشر شود، اما در مواردی که حجم یک مدخل از حداقل لازم برای این که به

هیئت مجلدی مستقل منتشر شود کم‌تر باشد، آن مدخل همراه با مدخل دیگری که با آن قرابت موضوعی دارد انتشار می‌یابد. به درخواست دکتر زالتا، نسخهٔ اساس ترجمه‌ها آخرین ویراستی خواهد بود که در بخش آرشیم دانشنامه درج شده است. و همین امر در چاپ‌های مجدد ترجمه‌ها مبنا قرار خواهد گرفت. در مرحلهٔ ویرایش، تمامی ترجمه‌ها سطر به سطر با متن انگلیسی مقابله خواهند شد تا عیار کار درخور این مجموعه باشد. در میان تلاش می‌شود توازن شایسته‌ای میان احترام به سبک و زبان مترجم و یک سو و اقتضائات مجموعه از سوی دیگر به دست آید. جمع‌آوری این مجموعه شاید فردی بوده باشد، اما اجرا و اتمام آن البته کار جمعی است. با تلاش مشترک و همراهی دوستانی میسر می‌شود که به کارهای بسیاری سپارند. افزون بر ترجمانی که در این طرح همکاری می‌کنند پاسگیر دیگرانی هستم که مساعدتشان پشتوانهٔ اجرای شایستهٔ آن است. به‌ویژه دکتر زالتا، سایر گردانندگان دانشنامهٔ قدردانی می‌کنم که اجازهٔ ددند مجموعهٔ عصر به زبان فارسی منتشر شود. همچنین، باید یاد کنم از آقایان حسین زادگان، مدیر انتشارات ققنوس، که زمینهٔ اجرای طرح را فراهم کردند؛ آقای دکتر سید نصرالله موسویان، که یاری بی‌دریغشان برای این مجلهٔ بسیار مغتنم بوده است؛ آقای احمد تهوری، مدیر روابط عمومی انتشارات، که تسهیل ارتباطات نقش مؤثری داشته‌اند؛ و آقای جهانگیر ملک‌محمدی و کمک‌همکاران ایشان در بخش فنی انتشارات، که می‌کوشند این مجموعه را شکل و شمایل درخور منتشر شود.

مسعود علی

زمستان ۹۲